

Работно резюме

Въздействие върху здравето (Глава 1)

- В глава 1 са изложени приблизителните изчисления за всички хора в зряла възраст в 25 държави-членки на Европейския съюз (ЕС) и отделно за непушачите, относно смъртните случаи, причинени от исхемична болест на сърцето, инсулт, рак на белия дроб и хронично незлокачествено белодробно заболяване, които се приписват на пасивното тютюнопушене.
- С някои изключения степента на споменатите в доклада рискове, свързани с пасивното тютюнопушене, е малка. Въпреки това, предвид факта, че в много страни непушачите масово продължават да са изложени на цигарен дим на работните си места и в затворените обществени пространства, широк кръг от хора са подложени на този риск и така в крайна сметка причиняваната потенциална вреда е значителна.
- Въпреки че рисковете от въпросните четири заболявания при пасивно тютюнопушене са вече добре познати в медицинската литература, данните за активното и особено за пасивното тютюнопушене в Европейския съюз са очевидно недостатъчни. Поради това се правят редица предположения относно степента на излагане на пасивно тютюнопушене, както в домашна, така и в професионална среда. Винаги, когато е възможно, се приемат по-скоро занижени оценки, така че получената цифра за смъртни случаи, които могат да се отдадат на пасивно тютюнопушене, да е по-скоро занижена, отколкото завишена.
- Смята се, че пасивното тютюнопушене на работното място е причинило смъртта на повече от 7 000 души в ЕС през 2002 г., докато пасивното тютюнопушене в домашна обстановка е довело до още 72 000 смъртни случая. Сред работещите в туризма и ресторантьорството излагането на тютюнев дим на работното място е причина за един смъртен случай на всеки работен ден.
- Пасивното тютюнопушене на работното място е причина за повече от 2 800 смъртни случая сред непушачи в ЕС през 2002 г., а за цигарения дим в домашна обстановка се смята, че е довел до смъртта на още 16 600 непушачи. Счита се, че в сектора на туризма и ресторантьорството в ЕС пасивното тютюнопушене убива един служител непушач на всеки 3,5 работни дни.
- Тези резултати не включват смъртните случаи сред децата, предизвикани от пасивно тютюнопушене, смъртните случаи сред хора в зряла възраст от заболявания, за които се знае, че са предизвикани от активно тютюнопушене и значителната, сериозна заболеваемост, както от остри, така и от хронични заболявания, предизвикани от пасивно тютюнопушене.

Икономически ефект (Глави 2 и 3)

- Резултатите от научни изследвания показват, че политиката за забрана на тютюнопушенето намалява консумацията на тютюн.
- Чрез намаляване на търсенето на тютюн политиката за забрана на тютюнопушенето ще намали както личната, така и обществената цена, свързана с тютюнопушенето.
- Ползите от политиката за забрана на тютюнопушенето се забелязват особено осезателно в частния сектор на икономиката. Спестяванията се получават от няколко източника: повишена производителност сред тези, които са спрели да пушат, и сред работещите, които вече не са изложени на вторичен цигарен дим; по-ниски разходи, свързани с наемането на персонал в резултат на намалена необходимост от заместване на работещи заради заболяемост и смъртност във връзка с тютюнопушене; по-ниски разходи за поддръжка на сградите и спестявания от намалените обезщетения, изплащани от работодатели заради въздействието от излагането на пасивно тютюнопушене на работещите и за комплексно въздействие от пасивно тютюнопушене върху работещите, изложени и на други токсини на работното място.
- Дългосрочните ползи от политиката за забрана на тютюнопушенето са намалена смъртност и заболяемост, в резултат на ограничаване излагането на пасивно тютюнопушене и на въздействието на тази политика върху разпространението на тютюнопушенето (както отказването, така и започването). Това ще увеличи човешкия капитал на страните и ще доведе до по-нататъшен икономически растеж.
- Тютюневите компании претендират, че забраната на тютюнопушенето в баровете и ресторантите ще има отрицателен ефект върху бизнеса им и ще доведе до по-ниски продажби и съответно до по-малка трудова заетост.
- Независимо и достоверно изследване на финансовия ефект от политиката на забрана пушенето в сектора на туризма и ресторантьорството представя данни, които опровергават икономическите твърдения на тютюневата промишленост.
- Преглед на близо 100 проучвания, проведени преди 31 август 2002 г. в Канада, Обединеното Кралство, САЩ, Австралия, Нова Зеландия, Южна Африка, Испания и Хонг Конг, не потвърждава отрицателно или положително влияние в проучванията, основани на обективни и надеждни методи за измерване, като например приходите от данъчно облагаеми продажби, данните за няколко години преди и след въвеждането на политиката за забрана за тютюнопушенето, при които проучвания е бил приложен контрол по отношение на промените в икономическите условия и са били използвани статистически тестове за контрол на лежащите в основата тенденции и вариациите на данните.
- По-новата информация за ефекта от забраната на пушенето в Ню Йорк, Британска Колумбия, Ирландия, Норвегия или Нова Зеландия, не показва отрицателен ефект върху бизнеса.
- В Ню Йорк например, една година след влизането в сила на Закона от 2003 г. за въздух без тютюнев дим на всички работни места, доходите от дейността на ресторантите и

баровете са се увеличили с 8,7 %, заетостта е нараснала с 10 600 нови работни места, реално всички заведения спазват закона и броят на издадените нови лицензи за продажба на алкохол се е увеличил, като всички тези фактори показват, че ресторантите и баровете в Ню Йорк процъфтяват.

- Навиците, свързани с консумацията на алкохол, се променят в Европа, консумацията на алкохол на глава от населението намалява и все повече хора консумират алкохол по домовете си. Много фактори могат да повлияят върху продажбите в сферата на туризма и ресторантьорството. Обемът на продажбите в баровете в Ирландия растеше до 2001 г., но намалю с 2,8% през 2002 г., с 4,2% през 2003 г. и с 4,4% през 2004 г. Преди влизането в сила на ирландския закон, забраняващ тютюнопушене на работното място (включително в баровете и ресторантите) през 2004 г., навиците за консумация на алкохол в Ирландия вече се бяха променили. Както и в Британска Колумбия, спадът в обема на продажбите в местата за консумация на алкохол в Ирландия стана преди влизането в сила на забраната за пушене.

Осведоменост и отношение на обществеността (Глава 4)

- Поради това, че нивото на осведоменост на обществеността относно вредното въздействие на пасивното тютюнопушене расте, обществената подкрепа на мерките за защита на непушачите от пасивно тютюнопушене също нараства.

- Международният опит показва, че успешното прилагане на политиката за забрана на пушенето изисква както нормално ниво на обществена осведоменост за рисковете за здравето от пасивното тютюнопушене, така и определено ниво на обществена подкрепа.

- Неотдаващните оценки на резултатите от забраната на пушенето в Европейските държави и данните от проучванията сред населението подкрепят тези заключения и показват, че в целия ЕС обществената подкрепа на забраната на тютюнопушенето нараства бързо.

- Данните сочат, че разпоредбите в защита на непушачите обикновено изостават от общественото мнение. Действително, в няколко Европейски държави нивото на обществена подкрепа за забрана на тютюнопушенето на работните и обществените места днес се равнява или надвишава необходимото и достатъчно условие за успешното въвеждане на закони за забрана на тютюнопушенето в други юрисдикции.

Вентилация (Глава 5)

- Околният тютюнев дим (ОТД), произхождащ основно от страничния цигарения дим между всмукванията от цигарата, е този, който допринася най-много за замърсяване на въздуха в помещенията, когато в тях се пуши. В рамките на дейностите за оценка на излагането на хората на ОТД бяха проведени тестове с цел да се определи влиянието на различни нива на вентилация върху концентрацията във въздуха на компоненти на ОТД; тестовете се осъществиха в Камарата за околната среда на Центъра за съвместни изследвания (INDOORTRON).

- Предварителните резултати показват, че промените във вентилационните нива, симулиращи обичайните условия на средата по домовете и на обществени места (0,3-4,5 ниво на обмяна на въздуха (НОВ)) по време на пушене, нямат особено влияние върху нивата на концентрация на компоненти на ОТД във въздуха, например на въглероден моноксид (СО), азотни оксиди (NOx), ароматни съединения, никотин.
- Това предполага, че усилията за намаляване на замърсяването на въздуха в затворени пространства чрез по-високи нива на вентилация в сградите не би довело до съществено подобрене на качеството на вътрешния въздух. Нещо повече, резултатите показват, че ще са необходими така наречените нива „вятърен тунел“ или други високи нива на вентилация за разреждане, за да се постигнат нива на замърсителите близки до граничните стойности за околния въздух.

Законодателство и казуси (Глава 6)

- Нито една Европейска държава не беше забранила пушенето в ресторанти и барове до януари 2004 г. До март 2006 г. пет страни (Ирландия, Норвегия, Италия, Малта и Швеция) бяха въвели забраната за пушене в барове и ресторанти, Шотландия ще направи това през април 2006 г., а Англия ще я последва не след дълго.
- Примерите на Ирландия и Норвегия са показателни за основните фактори за успешно прилагане на законодателството за забрана на тютюнопушенето: 1) предварително базирано на данни изследване, за да се информира обществеността и политиците относно отрицателните ефекти от пасивното тютюнопушене; 2) активно участие на основните заинтересовани страни, главно синдикатите и здравните организации; 3) разработване на ясна последователна кампания за информиране на обществото с акцент върху правото на здравословен труд за работещите в туризма и ресторантьорството.
- Обединеното Кралство може да послужи за предупреждение към държавите, които обмислят ограничения, основани на волята на засегнатите: те просто нямат ефект.

The Smoke Free Partnership is a new strategic, independent and flexible partnership between Cancer Research UK, the European Respiratory Society and the Institut National du Cancer.

It aims to promote tobacco control advocacy and policy research at EU and national levels in collaboration with other EU health organisations and EU tobacco control networks.

Smoke Free Partnership

c/o ERS Office Brussels – Rue d’Arlon 39-41 – BE – 1000 Brussels
 Tel: +322 238 5360 – Fax: +322 238 5361 – smokefree.partnership@ersnet.org
www.cancerresearchuk.org – www.ersnet.org – www.e-cancer.fr